

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İŞK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/3949

Karar No. 2025/4505

Tarihi: 20.05.2025

- İŞVERENİN HER YIL İŞÇİNİN ÜCRETİNİ ASGARİ ÜCRETE GELEN ZAM ORANINDA ARTTIRACAĞINI ÖNGÖREN BİR HÜKÜM BULUNMADIĞI
- ÜCRETİN YILLARA GÖRE TESPİTİNİN GEREKTİĞİ
- İKRAMIYE VE SOSYAL YARDIMLARIN ASGARİ ÜCRETE ORANLAMA YAPILARAK HESAPLANAMAYACAĞI

ÖZETİ: İlk Derece Mahkemesince hükme esas alınan bilirkişi raporunda seçenekli hesaplama yapılmış olup Mahkemece davacının 2006 yılı 3. ay bordrosundaki ücreti asgari ücrete oranlayarak davacının ücreti tespit edilmek suretiyle ücret farkı ve kıdem tazminatı farkının hesaplandığı seçeneğe göre hüküm kurulmuştur. Ne var ki işverenin her hâlükârda işçinin ücretine (asgari ücret oranında) zam yapma zorunluluğu olduğu şeklindeki bir kabul ile sonuca gidilmesi yerinde değildir.

Dosya kapsamında bulunan ücret bordrolarına göre davacının ücret miktarının yıllara göre tespit edilmesi gereklidir. Diğer yandan 28.02.2006 tarihli belgede ikramiye ve sosyal hakların, her yıl için oranlanacağına ve zamlı ücret üzerinden ödeneceğine dair bir düzenleme de bulunmamaktadır. Buna göre asgari ücrete oranlama yapılarak ikramiye ve sosyal hakların belirlenmesi de hatalı olup bu sebeplerle İlk Derece Mahkemesince verilen kararın bozulması gerekmiştir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar davalılar vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalılardan Ülker Bisküvi San. AŞ'de (Ülker Şirketi) 04.02.2003 tarihinde çalışmaya başladığını, 10.02.2005 tarihine kadar Ülker Şirketinde forklift operatörü olarak çalıştığını, işin alt işveren diğer davalı Netlog Lojistik Hizmetleri AŞ'ye (Netlog Şirketi) verilmesi üzerine aynı çalışma koşulları ile davalı Netlog Şirketinde çalışmaya başladığını, buradaki çalışmasının iş sözleşmesinin sonlandırıldığı 26.02.2016 tarihine kadar kesintisiz devam ettiğini, yükleme işinin Netlog Şirketine verilmesi üzerine davacı asılın aynı çalışma koşullarında alt işverende çalışmaya başladığını, alt işverenin, Ülker Şirketinin çalışma koşullarını bir yıl uyguladıktan sonra sürenin sonunda ücretlere zam yapmadığını, belirtilen sosyal hak ve yardımların kademeli olarak kesildiğini, çalışma koşullarında esaslı değişiklik yapıldığını, alt işverenin yaklaşık bir yıldan sonra davacının ücretine zam yapmadığı gibi en son 2016 yılı başında ücreti asgari ücrete eşitlemek için "diğer gelirler 2" sütunundan aldığı aylık sabit ücretinde kesinti yaparak ücrete ilave ettiğini, davacı asıl ile aynı durumda olan A.A. tarafından Bakırköy 9. İş Mahkemesinin 2011/229 Esas sayılı dosyası ile dava açıldığını, dava sonucunda fark kıdem tazminatının kabulüne ve fark ücret alacağının reddine karar verildiğini, kararın temyizi üzerine Yargıtayca fark alacak talebinin reddinin 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 22 ve 62. maddelerine aykırı olduğu gerekçesi ile bozulduğunu, 4857 sayılı Kanun gereğince davacı asılın çalışmaya başlamasından itibaren bir yıl sonra ücreti ve sosyal haklarının rızası dışında kısıtlanmasının, iş şartlarında esaslı değişiklik oluşturduğundan, geçersiz olduğunu ileri sürerek fark kıdem tazminatı ile fark ücret, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalılardan müştereken ve mütelselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Netlog Şirketi vekili cevap dilekçesinde; iddialara dayanak olarak gösterilen A.A. tarafından açılmış olan davanın emsal olarak alınamayacağını, çalışma koşullarında yapılan esaslı değişikliğin işçi tarafından 01.03.2006 tarihinde yazılı olarak kabul edildiğini; oysa emsal olduğu ileri sürülen işçinin değişikliği kabul etmediğini, "bordrolardaki değişiklik" konulu yazının davacının onayına sunulduğunu ve yazılı onay sonrası uygulamaya geçildiğini, 01.03.2006 tarihinde yapılan değişiklik ile öncesinde yılda 4 defa yapılan ikramiye ödemesinin 12'ye bölünerek yapılan aynı yardımların değerleri tespit edilerek nakdi ödemeye dönüştürülüp bordroya yansıtıldığını ve aylık ücret ile birleştirilerek ödenmeye başladığını, iş sözleşmesinin müvekkili Şirketin küçülmeye gitmesi sebebiyle

hakları ödenerek haklı nedenle feshedildiğini, fark fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının da bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Ülker Şirketi vekili cevap dilekçesinde; diğer davalı ile aralarında asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmadığı gibi organik bağ da olmadığını, işkollarının farklı olduğunu, işyeri devri kurallarına göre iki yıllık sürenin geçmiş olduğunu, bu nedenle kıdem tazminatı ve diğer tüm alacakların müvekkilinden talep edilemeyeceğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 24.11.2020 tarihli kararını ile; somut uyuşmazlıkta davacının ilk olarak Ülker Şirketi bünyesinde 2003 tarihinde çalışmaya başladığı; davalı Şirketin lojistik işini diğer davalı Netlog Şirketine 10.02.2005 tarihinde alt işveren sıfatıyla devrettiği ve işçilerin de alt işveren bünyesine geçirildiği, alt işveren bünyesinde çalışmaya başladıktan sonra iş sözleşmesinden kaynaklı haklarında tenkisata gidildiği, işçi aleyhine işlem tesis edildiği, işin asıl işverene ait olduğunun anlaşıldığı ve muvazaa şartlarının bulunduğu, aslında işçinin işin başından sonuna kadar davalı Ülker Şirketinin çalışanı olduğunun sabit olduğu, bu durumda işçinin yasal haklarından kesintiye gidilemeyeceğinden ve sözleşmesine istinaden haklarının verilmesi gerektiğinden dolayı davacının taleplerinde haklı olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin 24.11.2020 tarihli kararına karşı süresi içinde davalılar vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 30. Hukuk Dairesinin 24.09.2021 tarihli kararı ile davalılar vekillerinin istinaf başvurularının ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Bölge Adliye Mahkemesinin 24.09.2021 tarihli kararının süresi içinde davalılar vekillerince temyiz edilmesi üzerine Dairenin 25.01.2022 tarihli kararı ile; 28.02.2006 tarihli belge içeriği incelendiğinde; ücret miktarının ve sosyal yardımların hangi miktar üzerinden ödeneceğinin tespit edildiği, yeni çalışma şartlarına ilişkin olarak teklifin bulunduğu, bu nedenle çalışma koşullarında değişiklik içerdiği, davacı tarafça da imzalanan bu belgenin çalışma koşullarındaki esaslı değişikliğe rıza anlamına geldiği anlaşıldığından, ücretin tespitine dayalı dava konusu alacakların reddi gerektiği gerekçesiyle Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin 25.04.2022 tarihli kararı ile; bozmaya uyularak yapılan yargılama sonucunda; davacının ilk olarak Ülker Şirketi bünyesinde 2003 yılında çalışmaya başladığı; davalı Şirketin lojistik işini diğer davalı Netlog Şirketine 10.02.2005 tarihinde alt işveren sıfatıyla devrettiği ve işçilerin de alt işveren bünyesine geçirildiği, alt işveren bünyesinde çalışmaya başladığı, işyeri şartlarında

yapılacak esaslı değişikliklerin ancak işçiy e bildirilmek ve muvafakatinin alınmasına bağılı olduğu, işçi tarafından kabul edilmeyen değişikliklerin işçiy e bağlamayacağı, davacı ile alt işveren Netlog Şirketi arasında 28.02.2006 tarihli belge imzalandığı, belge içeriğinden, ücret miktarının ve sosyal yardımların hangi miktar üzerinden ödeneceğinin tespit edildiği, yeni çalışma şartlarını içerdiği, çalışma şartlarında değişiklik içerdiği, davacının işbu belge ile muvafakat verdiği, bu durumda davacının buna dayalı olarak ücretleri ödenmiş ve tazminatı belirlenmiş olduğundan fark alacaklarının bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin 25.04.2022 tarihli kararının süresi içinde davacı vekilince temyiz edilmesi üzerine Dairece, 28.02.2006 tarihli belgede ikramiye ve sosyal hakların, her yıl için oranlanacağına ve zamlı ücret üzerinden ödeneceğine dair bir düzenleme bulunmadığı, dolayısıyla ücrete yapılan zam dikkate alınmadan sabit miktar tahakkuk ettirilmesinin, belgenin içeriğine dolayısıyla davacı işçinin muvafakatine aykırı olmadığı, açıklanan sebeple davacının ücret zamlarına göre oranlama yapılarak ikramiye ve sosyal hakların ödenmesi gerektiği yönündeki itirazının isabetli olmadığı, davacıya aynı olarak yemek ve servis yardımı sağlandığı iddia ve ispat olunduğu gibi ikramiye ve sosyal hakların da sonraki dönemde tam olarak ödenmediğinin iddia edildiği, Mahkemece bu yönlerden yeterli araştırma yapılmadığı, şu hâlde kıdem tazminatı farkı olup olmadığına tespitinin, işçinin bozma kararı doğrultusunda belirlenecek ücretine yol ve yemek ücreti ile varsa eksik ödenen ikramiye ve sosyal haklar da eklenerek yapılacak hesaplamaya bağılı olduğu, açıklanan sebeplerle Dairenin 25.01.2022 tarihli kararının bu yönüyle maddi hataya dayalı olduğu, maddi hataya dayalı bozma kararı sonucu verilen kararın, davalılar bakımından usuli kazanılmış hak oluşturmayacağı, davacı vekilinin, davacı asıla ait ücret bordrolarını sunduğu dönemler bakımından bu bordrolara göre, ücret bordrosu bulunmayan dönemler bakımından ise banka kayıtları ile tespit edilebildiği takdirde bu kayıtlar esas alınarak; aksi hâlde ödeme yapılmadığı kabul edilmek suretiyle 28.02.2006 tarihli belge uyarınca ödenmesi gereken diğ er sosyal haklar karşılığı 218,00 TL'nin ve ikramiye karşılığı 225,00 TL'nin ödenip ödenmediğinin belirlenmesi gerektiği, davacıya işverence yapılan kıdem tazminatı ödemesine esas ücretin tespitinde, taraf tanık beyanları ile ispatlanan yol ve yemek ücretinin eklenmediğinin anlaşıldığı, dosyadaki bilirkişi raporunda yemek yardımının aylık 260,00 TL, yol yardımının ise aylık 234,00 TL olarak belirlendiği, fesih tarihi de dikkate alındığında, belirlenen miktarların dayanağı gösterilmeden hesaplamaya esas alınmasının isabetli olmadığı, belirtilen sebeple yol ve yemek yardımı yönünden işverenin maliyet belgesi sunması hâlinde bunun esas alınması, sunmaması hâlinde ise rayiç araştırması yapılarak tespit edilmesi gerektiği, davacının fesih tarihindeki ücreti ve bu ücrete eklenmesi gereken ikramiye ve sosyal hak tutarının belirlenmesi; ayrıca davacının giydirilmiş ücretine yol ve yemek ücreti eklenerek bulunacak miktara göre kıdem tazminatı fark alacağı olup olmadığına tespit edilmesi gerektiği gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesi kararının ikinci kez

bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; bozmaya uyularak yapılan yargılama sonucunda; hükme esas alınan bilirkişi raporundaki değerlendirme ve verilerin esas alındığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davalı Ülker Şirketi vekili temyiz dilekçesinde;
a. Müvekkili Şirket ile diğer davalı Şirket arasında asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmadığını,
b. Tüm taleplerin zamanaşımına uğradığını,
c. Davacının 10 yılı aşkın süre boyunca bu ücrete itiraz etmediğinin ve ücrete ilişkin yazılı muvafakatının bulunduğu dosya kapsamı ile sabit olduğunu ileri sürmüştür.

2. Davalı Netlog Şirketi vekili temyiz dilekçesinde;

a. Müvekkili Şirket ile diğer davalı Şirketin alacaklardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmasının hatalı olduğunu, davacının 10.02.2005 tarihinden önceki çalışmalarından müvekkili Şirketin sorumlu olmadığını,
b. Davacının ücret miktarının hatalı olarak tespit edildiğini, davacının aylık ücreti tespit edilirken asgari ücret ile oranlama yapılmasının hatalı olduğunu,
c. Davacıya çalıştığı dönem için tüm hak ve ücretlerinin eksiksiz ödendiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyumsuzluk; davacının ücret fark alacağı bulunup bulunmadığı ve kıdem tazminatının eksiksiz ödenip ödenmediğine ilişkindir.

1. Temyizen incelenen İlk Derece Mahkemesi kararında ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmadığı ve bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkân bulunmadığı anlaşılmakla; davalılar vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. İlk Derece Mahkemesince hükme esas alınan bilirkişi raporunda seçenekli hesaplama yapılmış olup Mahkemece davacının 2006 yılı 3. ay bordrosundaki ücreti asgari ücrete oranlayarak davacının ücreti tespit edilmek suretiyle ücret farkı ve kıdem tazminatı farkının hesaplandığı seçeneğe göre hüküm kurulmuştur. Ne var ki işverenin her hâlikârda işçinin ücretine (asgari ücret oranında) zam yapma zorunluluğu olduğu şeklindeki bir kabul ile sonuca gidilmesi yerinde değildir.

3. Dosya kapsamında bulunan ücret bordrolarına göre davacının ücret miktarının yıllara göre tespit edilmesi gereklidir. Diğer yandan 28.02.2006 tarihli belgede ikramiye ve sosyal hakların, her yıl için oranlanacağına ve zamlı ücret

üzerinden ödeneceğine dair bir düzenleme de bulunmamaktadır. Buna göre asgari ücrete oranlama yapılarak ikramiye ve sosyal hakların belirlenmesi de hatalı olup bu sebeplerle İlk Derece Mahkemesince verilen kararın bozulması gerekmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

20.05.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.